

دایرة المعارف پرستاری کاربردی و سریع

تالیف و ترجمه

ف. رحیم آقایی

نشر جامعه

رحیم آقایی، فلورا، ۱۳۵۱ -

دایره المعارف پرستاری کاربردی و سریع / مولف ف. رحیم آقایی. --
تهران: جامعه نگار: سالمی، ۱۳۸۵.

۳۵۲ ص: مصرع، جدول؛ ۱۹/۵۸۹ س.م.

ISBN 964-8441-06-5: ۳۹۵۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.
واژه نامه.

کتابنامه: ص. ۳۵۷ - ۳۵۸.

۱. پرستاری. الف. عنوان.

۶۱۰/۷۳

RT ۴۱ / ۳۵۲

۴۵۰۱۰-۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

کلیه حقوق محفوظ است و هرگونه کپی برداری و برداشت از مطالب بدون اجازه
کتبی ناشر ممنوع می باشد

دایره المعارف پرستاری

تألیف و ترجمه: ف. رحیم آقایی

تایپ و صفحه آرایی: لیلا عدالت، طرح جلد: آزاده سالمی

چاپ: افرنک، صحافی: کیمیا

شمارگان ۱۵۰۰ جلد، چاپ اول ۱۳۸۵

بها: ۳۹۵۰۰ ریال

ISBN: 964-8441-06-5

شابک ۹۶۴-۸۴۴۱-۰۶-۵

مراکز نشر و پخش

روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، خیابان فخر رازی، خیابان وحید نظری غربی، پلاک ۱۹۴

تلفن ۶۶۴۹۴۱۸۷، ۶۶۴۹۳۷۱۶

نمایندگی ها و کتابفروشی های معتبر سراسر کشور

پیشگفتار

رشد و توسعه روزافزون علوم، هر روزه مشکلات بیشتری از جوامع انسانی را مرتفع می‌کند. بشر امروز با در اختیار داشتن اطلاعات پیرامون موضوعات مختلف بر مسائل خود فائق می‌آید. در دسترس بودن اطلاعات مورد نیاز برای موارد خاص خود یکی از مشکلات اساسی است که تمام رشته‌ها کماکان با آن روبرو هستند این امر در رشته پرستاری نیز صدق می‌نماید. لذا نگارنده طی سالهایی که به امر بالین و تدریس مشغول بوده نیاز به در دسترس بودن یک سری اطلاعات کاربردی را در بالین برای یک پرستار درک کرده و مجموعه حاضر نتیجه‌ای است که بدین منظور گردآوری شده است. خوانندگان گرامی می‌توانند این کتاب را به عنوان یک دایرةالمعارف کوچک پرستاری در مواقع ضروری در اختیار بگیرند و از این طریق نیازهای اطلاعاتی خود را در اسرع وقت بر طرف نمایند. در تدوین این کتاب سعی شده است که مطالب هر چه ساده‌تر و خلاصه‌تر در دسترس باشند. امید است که نگارنده توانسته باشد به ارانه هر چه بهتر خدمات پرستاری یاری رساند.

ف. رحیم آقایی

فهرست مطالب

فصل اول: برخی تکنیک‌ها و اقدامات پرستاری	۳۶
کنترل عفونت	۳۹
جسم‌آوری نمونه‌های آزمایشگاهی	۴۱
تزریق خون	۴۲
لوله‌گذاری درون معده	۴۳
قرار دادن سند ادراری و اقدامات پرستاری	۴۴
نکات مهم در مورد انجام ساکشن	۴۶
بررسی بیمار دارای درن قفسه سینه	۴۷
امنیت	۵۱
نحوه برخورد با بیمار خشمگین	۵۲
توصیه‌هایی در مورد وضعیت صحیح بدنی پرستار هنگام انجام مراقبت‌ها	۵۵
صدمات سلولی و التهاب	۶۰
نکات اساسی در پانسمان	۶۲
تعادل آب و الکترولیت	۶۳
تفسیر ABG (گازهای خون	۶۳
شریانی (پرستاری)	۳۶
مراقبت‌های پرستاری قبل، بعد و حین عمل	۳۹
نکات مهم پرستاری جهت بررسی بعد از عمل جراحی	۴۱
عوارض شایع پس از عمل جراحی همراه با علائم آنها	۴۲
راهنمای تغذیه با شیر مادر	۴۳
فصل دوم: علایم حیاتی و درد	۴۶
بررسی درد	۴۷
بررسی و شناخت مفهوم درد	۵۱
اقدامات پرستاری در بیماران دارای درد	۵۲
روشهای تسکین درد	۵۵
کیفیت و نوع دردهای شکمی همراه با تشخیص	۶۰
حرارت	۶۲
تنفس	۶۳
فشار خون	۶۳
نبض	۶۳
نکات مهم هنگام بررسی نبض	۶۳

فصل سوم: بررسی و معاینات	
فیزیکی	
تاریخچه سلامتی.....	۶۸
مراحل گرفتن شرح حال.....	۶۸
مروری بر سیستمها R.O.S.....	۷۱
روشهای معاینه.....	۷۳
سمع.....	۷۴
انجام معاینه فیزیکی.....	۷۵
معاینه سیستمها.....	۷۶
چشمها و قدرت بینایی (ساختار	
خارجی چشم).....	۸۵
گوش و قدرت شنوایی.....	۸۶
بینی و سینوسها.....	۸۷
دهان و حلق.....	۸۷
گردن.....	۸۸
گره‌های لنفاوی.....	۸۸
نای.....	۸۹
غده تیروئید.....	۸۹
قفسه سینه و ریه‌ها.....	۸۹
صداها و غیرطبیعی ریه.....	۸۹
قلب و عروق.....	۹۲
پستان و زیر بغل.....	۹۸
شکم.....	۹۹
سیستم عضلانی اسکلتی.....	۹۹
سیستم عصبی.....	۱۰۱
بررسی ۱۲ جفت اعصاب	
جمع‌بندی.....	۱۰۶
کیفیت سطوح هوشیاری.....	۱۰۷
دستگاه تولید مثل زنان.....	۱۱۰
دستگاه تولید مثل مردان.....	۱۱۰
مشکلات غدد درون‌ریز.....	۱۱۲
فرم بررسی میزان تنیدگی.....	۱۱۳
فرم بررسی و شناخت مفهوم	
خواب.....	۱۱۵
بررسی تناسب اندازه و رشد	
بدن.....	۱۱۹
فهرست بیماری‌های مزمن	
بزرگسالان.....	۱۲۰
تغییرات فیزیولوژیک با افزایش	
سن.....	۱۲۱
فرآیند پرستاری.....	۱۲۳
فرآیند ارتباط.....	۱۲۵
گزارش‌نویسی.....	۱۲۶
فصل چهارم: داروها و راه	
وریدی	
راه وریدی.....	۱۳۳
واژه‌های کلیدی در دارو درمانی	
تجویز دارو.....	۱۳۶
۱۴۰.....	
اختصارات رایج در دستورات	

دارویی.....	۱۴۱	شوگ.....	۲۴۶
محاسبه و تبدیل وزن داروها و دوز		مراحل شوگ.....	۲۵۰
آنها.....	۱۴۳	تظاهرات بالینی شوگ.....	۲۵۱
داروها.....	۱۴۴	اقدامات پرستاری مشترک در	
تزریق.....	۱۶۰	شوگها.....	۲۵۱
تجویز انسولین.....	۱۶۳		

فصل هفتم: بارداری، زایمان

محاسبه زمان زایمان.....	۲۵۵
اصطلاح GTPAL در تاریخچه	
یک زن در سن بارداری.....	۲۵۶
تغییرات مورد انتظار در باردای.	۲۵۶
زایمان.....	۲۶۳
بررسی ضربان قلب جنین	
(FHR).....	۲۶۶

نوزاد.....	۲۶۷
علائم حیاتی در اولین ۱۲ ساعت	
پس از تولد.....	۲۶۷
احیاء قلبی ریوی نوزاد.....	۲۶۷
غربالگری دیابت حاملگی،	
تشخیص و عوامل خطر آفرین.	۲۷۲

فصل هشتم: اطفال

ساکشن کردن.....	۲۷۶
دستیابی به راه وریدی.....	۲۷۶
تزریق عضلانی و محل های رایج	

فصل پنجم: آزمایشات، تست های تشخیصی و اقدامات پرستاری

مقادیر آزمایشگاهی.....	۱۶۶

فصل ششم: اورژانس و نوار قلب (ECG)

تروما و صدمات.....	۲۰۸
بررسی قلب.....	۲۰۹
کاغذ ECG.....	۲۱۱
وضعیت قرارگیری لیدهای کنترل	
کننده ضربانات قلب.....	۲۱۱
انواع دیس ریتمی های قلبی ..	۲۱۱
احیاء قلبی ریوی (CPR).....	۲۳۳
سیستم تنفسی.....	۲۳۹
سیستم عصبی.....	۲۴۰
مراقبت از بیمار تشنجی.....	۲۴۰
سوختگی.....	۲۴۶

سرطان پروستات	۳۱۲	آن	۲۷۶
علائم هشدار دهنده سرطان ..	۳۱۲	فرمول سریع تعیین فشار خون مورد	
پیشگیری از سرطان	۳۱۹	انتظار	۲۷۹
سر درد	۳۱۹	گازهای خونی	۲۸۲
کاهش شنوایی	۳۳۰	نارسایی تنفسی	۲۹۲
کمردرد	۳۳۰	بررسی سوء استفاده‌ها	۲۹۳
		داروها	۲۹۹
فصل دهم: جداول، حقایق،		مراقبت پس از واکسیناسیون و برخی	
اختصارات و برخی سایت‌های		عوارض BCG	۳۰۰
پرستاری			
اندازه‌گیری	۳۲۴	فصل نهم: آموزش به بیمار	
اختصارات رایج	۳۲۹	راهنمای آموزش و یادگیری ...	۳۰۲
برخی سایت‌های پرستاری ...	۳۳۷	ارتقاء سطح یادگیری بیمار	۳۰۳
منابع	۳۳۹	کاهش و افزایش وزن	۳۰۷
		عادات بهداشتی تغذیه	۳۰۷
		کنترل استرس	۳۰۷
		پوکی استخوان	۳۰۸
		عفونت‌ها مجاری ادراری	۳۰۸
		آموزش‌های قلبی - ریوی	۳۰۹
		سیگار	۳۰۹
		افزایش کلسترول	۳۰۹
		سرطان	۳۱۰
		سرطان رحم	۳۱۱
		سرطان تخمدان	۳۱۱
		سرطان کولورکتال	۳۱۲